

ДОРНОД АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН
ДЭРГЭДЭХ СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

ДОРНОД АЙМГИЙН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙДАЛ

8 сар
2018

Чойбалсан хот
ГАРЧИГ

Ерөнхий тэмдэглэл	3
Аргачлалын тайлбар	4
Товч танилцуулга	6
Үндсэн үзүүлэлтүүд.....	12
I.Хөдөлмөр.....	13
II. Эрүүл мэнд	15
III. Гэмт хэрэг	17
IV. Тээвэр, холбоо.....	18
V. Төрийн санхүү	19
VI. Үнэ	21
VII. Хөдөө аж ахуй	23
VIII. Аж үйлдвэр	25
IX. Нийгмийн даатгал, халамж	28

Ерөнхий тэмдэглэл

I. Товчилсон тэмдэглэлгээ:

Сумдын нэр:

- БД Баяндун
- ХБ Хөлөнбуйр
- БТ Баянтүмэн
- СЭ Сэргэлэн
- БУ Булган
- ЦО Цагаан-овоо
- ГЗ Гурванзагал
- БЛ Баян-Уул
- ДБ Дашбалбар
- ЧБ Чойбалсан
- ХГ Халхгол
- ЧХ Чулуунхороот
- МТ Матад
- ХЭ Хэрлэн

II. Саруудыг ром тоогоор тэмдэглэв. (I, II, III, IV, V, VI ...г.м)

Тухай сарыг оруулсан жилийн эхнээс өсөн нэмэгдэх дүнг харуулахдаа I-IV, I-XI зэргээр илэрхийлэв.

III. Дараах тэмдэглэлийг ашиглав:

...	Мэдээлэл байхгүй	х Бүтцийн өөрчлөлт
0.0	Маш бага тоо	+, - Зөрүү
-	Гүйцэтгэл байхгүй	* Дахин

"Үүнээс" гэдгийг харуулах бөгөөд зарим тохиолдолд тухайн үзүүлэлтийн бүрэлдэхүүн хэсгүүдийн нийлбэр нэгдсэн дүнтэй тэнцэхгүй байж болно.

IV. 14-13 нь 2014 оны үзүүлэлтийн тухайн оны үзүүлэлтээс өсч, буурсан абсолют өөрчлөлт.

V. "Төл" нь төлөвлөгөөг , "Гүйц" нь гүйцэтгэл.

VI. Орон дэвшүүлэлтээс хамаарч зарим үзүүлэлтийн нийлбэр нь дүнтэйгээ, бүтцийг хувиар илэрхийлэхэд 100 хувиас бага зэрэг зөрүүтэй байж болно.

АРГАЧЛАЛЫН ТАЙЛБАР

- **Хөдөлмөр:** Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдэд Монгол Улсын хуулиар зөвшөөрөгдсөн хөдөлмөрлөх насны, хөдөлмөр эрхлэх чадвартай, цалин хөлстэй ажил болон хувиараа хөдөлмөр эрхэлдэггүй, тухайн үед ажиллахад бэлэн, цалин хөлстэй ажил идэвхтэй хайж байгаа Хөдөлмөрийн хэлтэст бүртгүүлсэн хүмүүс орсон болно.
- **Эрүүл мэнд, Гэмт хэрэг:** Уг салбарын мэдээнүүдийг холбогдох газар, хэлтсүүд нь нэгтгэн гаргаж ирүүлдэг.
  - **1 хүртэлх насны 1000 хүүхдэд ногдох нялхсын эндэгдлийг** 1 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог дээрх хугацаанд амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тодорхойлдог.
  - **1-5 хүртэлх насны 1000 хүүхдэд ногдох нялхсын эндэгдлийг** 1-5 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог дээрх хугацаанд амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тодорхойлдог.
- **Эрүүгийн хуульд** эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээр заасан, нийгэмд аюултай гэмбуруутай үйлдэл, эс үйлдэхүйг гэмт хэрэг гэнэ. Гэмт хэргийн нийгмийн аюулын шинж чанар, хэр хэмжээ, оногдуулж болох ялын хүнд, хөнгөнийг харгалзан гэмт хэргийг хөнгөн, хүндэвтэр, хүнд, онц хүнд гэж ангилна.

Эрүүгийн хууль шинэчлэгдсэнтэй холбогдон гэмт хэргийн нэр төрөл урьдынхаас нилээд өөрчлөгдсөн.

  - Хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэгт бусдыг амиа хорлоход хүргэх, иргэдийн эрх чөлөө, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг болон хүнийг санаатай алах, болгоомжгүйгээс алах хэргийг нэгтгэн оруулсан.
  - Хүүхэд гэр бүл, нийгмийн ёс суртахууны эсрэг гэмт хэрэгт хүчингийн хэргийг оруулсан.
  - Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэгт бусдын эд хөрөнгийг хулгайлах, бусдын эд хөрөнгийг булаах, бусдын эд хөрөнгийг дээрэмдэх, бусдын эд хөрөнгийг залилан мэхэлж авах, бусдын эд хөрөнгийг завших, үрэгдүүлэх гэмт хэргийг хамруулсан.
  - Байгаль хамгаалах журмын эсрэг гэмт хэрэгт гал түймрийн хэргийг хамруулсан.
  - Нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэгт танхайн гэмт хэргийг оруулсан.
  - 18 ба түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоог гаргахдаа нийт бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоог оны эхний 18 ба түүнээс дээш насны хүн амд харьцуулан тооцно.

- **Хэрэглээний үнийн индекс / ХҮИ / гэдэг нь** өрх орлогоороо өөрсдийн хэрэгцээнд худалдан авсан, үйлчлүүлсэн хамгийн чухал эн тэргүүний нийтлэг хэрэгцээтэй бараа, үйлчилгээний үнийн өөрчлөлтийг тэдгээрийн хэрэглээний зардалд эзлэх хувиар жигнэсэн дундаж юм.

Үндэсний статистикийн хороо нь хэрэглээний үнийн улсын индексийг Улаанбаатар хотын ХҮИ-ээр тооцож байсан аргачлалаа шинэчилж, 2008 оны 1 дүгээр сараас олон улсын нийтлэг аргагүйн дагуу хэрэглээний үнийн улсын индексийг аймаг, нийслэлийн өрхийн 2010 оны хэрэглээний зардлаар жигнэсэн дундаж үзүүлэлтээр тооцох аргачлалд шилжсэн.

- **Мөнгө, банк:** Монгол банк арилжааны банкуудаас мэдээг авч нэгтгэн, банкуудын үндсэн материалын хамт ирүүлдэг.
- **Төрийн санхүү:** Төсвийн орлого, зарлагын мэдээг Олон Улсын Валютын Сангийн стандарт ангиллаар 1995 оны 10-р сараас эхлэн жил бүр гаргаж байна. Аймаг, сумын төсвийн орлого нь аймаг, сумын төсвийн орлогоос бүрдэнэ. Аймаг, сумын төсвийн мэдээг Санхүүтөрийн сангийн Хэлтэс үндсэн нэгжүүдээс авч нэгтгэн ирүүлдэг.
- **Хөдөө аж ахуй:** Мал төллөлт, төл бойжилт, мал хорогдлын мэдээг багийн Засаг дарга нар хариуцан цуглуулж, сумын тамгын газарт нэгтгэн ирүүлдэг.
- **Аж үйлдвэр:** Аж ахуйн нэгжүүдийг эдийн засгийн үйл ажиллагаагаар ангилахдаа НҮБ-ын эдийн засгийн үйл ажиллагааны Олон улсын стандарт ангиллыг мөрдөж байна. Үндсэн нэгжүүд мэдээг ирүүлдэг.

Нийт бүтээгдэхүүний өсөлтийг тооцохдоо: гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүнийг 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр үнэлж тодорхойлсон болно.

Борлуулсан бүтээгдэхүүн нь аж ахуйн нэгж, байгууллагын тайлангийн хугацаанд оны үнээр үнэлж, худалдсан буюу гадагш гүйцэтгэсэн ажил, үйлчилгээний хэмжээ юм.

Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл нь тухайн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн биет хэмжээг харуулна.

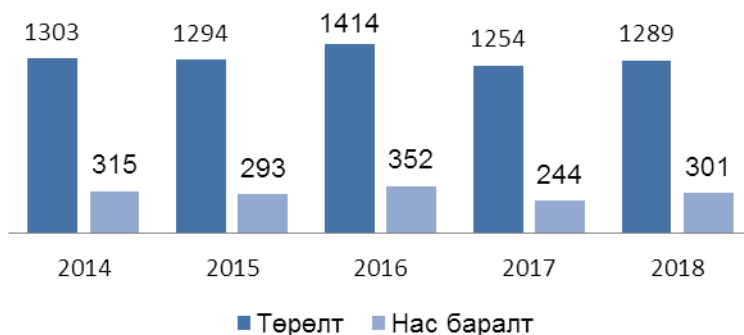
Дорнод аймгийн нийгэм, эдийн засгийн байдал (2018 оны 8 дугаар сарын байдлаар)

I.1 Хүн ам

Эрүүл мэндийн газраас эрхлэн гаргадаг мэдээгээр 2018 оны эхний 8 сард 1295 хүүхэд шинээр мэндэлж, 301 хүн нас баржээ. Хүн амын цэвэр өсөлт 12.6 болж 2017 оны мөн үеийнхээс 0.7 промилоор буурсан байна. 1000 хүнд ногдох төрөлт 16.47, нас баралт 3.83 байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад төрөлт 0.02 пунктээр, нас баралт 0.67 пунктээр тус тус өссөн байна.

Зураг.I.1 Төрсөн хүүхэд, нас барсан хүний тоо, жил бүрийн эхний 8 сард

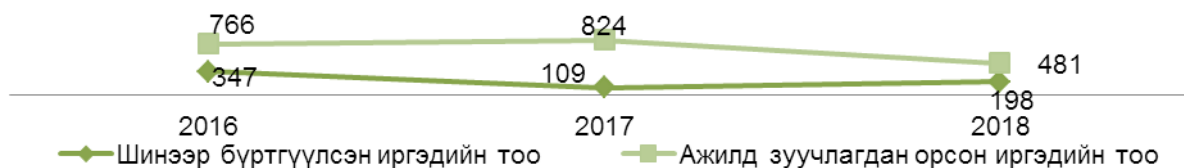
I.2 Хөдөлмөр

Хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллагад ажилгүй иргэд 2018 оны 08 дугаар сарын эцэст 1264 болж, 1066 (84.3%) нь ажил хайгч иргэн, 198 (15.7%) нь шинээр бүртгүүлсэн ажилгүй иргэд байна.

Нийт бүртгэлтэй ажилгүй иргэд өмнөх оны мөн үеэс 564 хүнээр буюу 69.1 хувиар буурч, өмнөх сараас 268 хүнээр буюу 78.8 хувиар өсч 1264 болсны 493 буюу 39.0 хувь нь эмэгтэйчүүд эзэлж байна.

Аймгийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллагад 2018 оны эхний 8 сард ажилгүй 198 иргэн шинээр бүртгүүлж, бүртгэлтэй байсан 481 иргэн ажилд зуучлагдан оржээ.

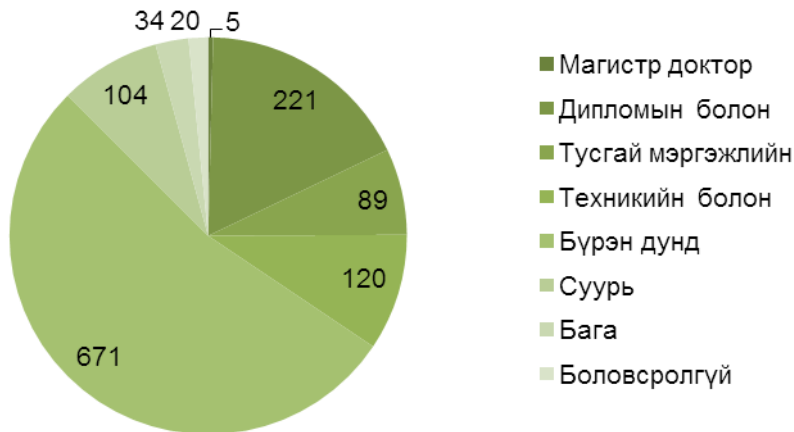
Зураг.I.2 Хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллагад шинээр бүртгүүлсэн болон ажилд зуучлагдан орсон иргэд эхний 8 сарын байдлаар

Ажилгүй иргэдийг насны ангиллаар нь үзвэл 50.2 хувь нь 15-34 насны залуучууд байна.

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 17.9 хувь нь магистр ба дээд, 7.0 хувь нь тусгай дунд, 9.5 хувь нь мэргэжлийн анхан шатны боловсролтой, 53.1 хувь нь бүрэн дунд, 8.2 хувь нь суурь, 2.7 хувь нь бага боловсролтой, 1.6 хувь нь боловсролгүй хүмүүс байна.

Зураг.1.3 Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд, боловсролын түвшингээр, эхний 8 сарын байдлаар

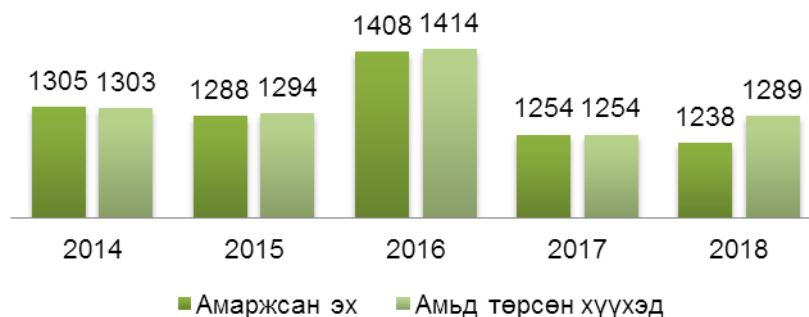

1.3 Эрүүл мэнд

Он гарсаар 204.9 мянган хүнд амбулаторийн үзлэг хийсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 6.2 хувиар өссөн бол 10.3 мянган хүн эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 5.8 хувиар өссөн байна. Урьдчилан сэргийлэх үзлэгт 81.1 мянган хүн хамрагджээ.

Аймгийн хэмжээнд 960 эх амаржиж, амьд төрсөн хүүхдийн тоо 966 хүүхэд болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 49 тохиолдлоор их байна.

Зураг.1.4 Амаржсан эх, амьд төрсөн хүүхдийн тоо, жил бүрийн эхний 8 сард

Хүн амын нас баралт 301 тохиолдол бүртгэгдсэн нь 1000 хүн ам тутамд 3.83 болж өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс 57 тохиолдлоор буюу 12.3 хувиар өссөн байна.

Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо 2018 оны эхний 8-р сард 1771 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 289 хүн буюу 14.0 хувиар буурахад салхинцэцэг 432 тохиолдол,

энтервирус 66 тохиолдол, трихоминиаз 76 тохиолдлоор тус тус буурсан нь голлон нөлөөлсөн байна.

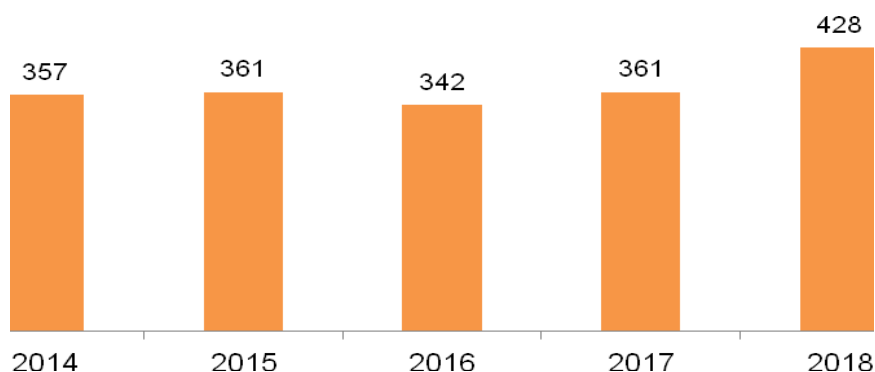
I.4 Гэмт хэрэг

Аймгийн Цагдаагийн газраас ирүүлсэн мэдээгээр оны эхний 8 сард 428 хэрэг бүртгэгдэж, гэмт хэргийн улмаас 27 хүн нас барж, 108 хүн гэмтэж бэртсэн байна. Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо өмнөх оны мөн үеэс 67 хэргээр буюу 18.6 хувиар өссөн байна.

Гэмт хэргийн улмаас аж ахуйн нэгж байгууллага, иргэдэд 1275.7 сая төгрөгийн хохирол учирсны 39.7 хувийг нөхөн төлүүлжээ. Нийт гарсан гэмт хэргийн 82 хэргийг 101 хүн согтуугаар үйлдсэн байна.

Үйлдэгдсэн бүх хэргийн 158 буюу 36.9 хувь нь хулгайн хэрэг, хулгайн хэргийн 69 буюу 43.7 хувийг мал хулгайлах хэрэг эзэлж байна. Гэмт хэргийн илрүүлэлтийн хувь аймгийн хэмжээнд 42 хувь байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 15.3 пунктээр буурсан байна.

Зураг.I.5. Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

II.1 Тээвэр, холбоо:

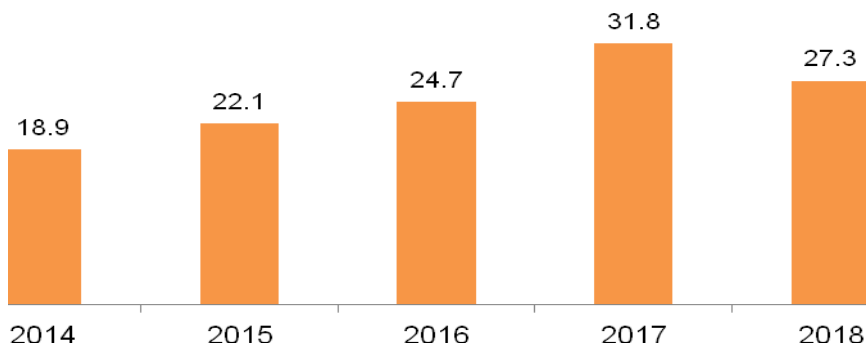
Энэ оны эхний 8 сарын байдлаар аймгийн Холбооны газрын нийт орлого 223.3 сая төгрөгт хүрсний 22.0 хувийг хүн амаас орсон орлого эзэлж байна.

Шуудан тээврийн газар 48071.3 мян.төгрөгийн орлоготой ажиллан, 4921 бичиг захидал, 88 илгээмж, 41100 хэвлэл илгээж, 12394 бичиг захидал, 651 илгээмж, 58700 хэвлэл хүлээн авч хүргэсэн байна.

Авто тээврийн төв ТӨҮГ 27.3 мянган зорчигч тээвэрлэж, 17901.5 мянган хүн км-ийн зорчигч эргэлтийн ажил гүйцэтгэн 62055.1 мянган төгрөгийн орлоготой ажиллажээ.

Зураг. II.1. Тээсэн зорчигчдын тоо, мянган хүнээр,
жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

II.2 Төрийн санхүү:

Орон нутгийн нийт орлого 41309.9 сая төгрөг төлөвлөгдсөнөөс 41135.6 сая төгрөг, үүнээс татварын орлого 11434.9 сая төгрөг төлөвлөгдсөнөөс гүйцэтгэл нь 10440.4 төгрөгт хүрч төлөвлөгөө 11434.9 сая төгрөгөөр тасарсан байна.

Аймгийн төсвийн нийт зарлага 44420.8 сая төгрөг төлөвлөгдсөнөөс 38678.7 сая төгрөгийн гарсан.

II.3 Хэрэглээний үнийн индекс

Хэрэглээний үнийн индекс гэдэг нь хэрэглэгчдийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нэр төрлөөр өөрчлөлтгүй тогтвортой байхад үнэ дунджаар хэрхэн өөрчлөгдөж буйг хэмждэг үзүүлэлт юм.

Хэрэглээний үнийн индекс 2018 оны 8 дугаар сард өмнөх сараас 0.5 хувиар, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.2 хувь, жилийн эцсээс 2.6 хувиар өслөө.

Хүснэгт. II.3 Хэрэглээний үнийн индекс, 2018 оны 8 дугаар сар, бүлгийн дүнгээр

Бараа үйлчилгээний бүлэг	$\frac{2018.VIII}{2017.VIII}$	$\frac{2018.VIII}{2017.XII}$	$\frac{2018.VIII}{2018.VII}$
ЕРӨНХИЙ ИНДЕКС	104.2	102.6	100.5
ХҮНСНИЙ БАРАА, СОГТУУРУУЛАХ БУС УНДАА	107.6	104.6	100.9
СОГТУУРУУЛАХ УНДАА, ТАМХИ, МАНСУУРУУЛАХ БОДИС	101.0	100.3	99.6
ХУВЦАС, БӨС БАРАА, ГУТАЛ	101.4	99.5	99.4
ОРОН СУУЦ, УС, ЦАХИЛГААН, ХИЙН БОЛОН БУСАД ТҮЛШ	101.0	100.5	99.9
ГЭР АХУЙН ТАВИЛГА, ГЭР АХУЙН БАРАА	103.6	102.5	99.5
ЭМ, ТАРИА, ЭМНЭЛГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	109.8	108.2	107.4
ТЭЭВЭР	106.3	105.0	100.1
ХОЛБООНЫ ХЭРЭГСЭЛ, ШУУДАНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	101.6	101.6	101.3
АМРАЛТ, ЧӨЛӨӨТ ЦАГ, СОЁЛЫН БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	100.6	99.9	100.0
БОЛОВСРОЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	100.0	100.0	100.0
ЗОЧИД БУУДАЛ, НИЙТИЙН ХООЛ, ДОТУУР БАЙРНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭ	111.9	111.9	111.9
БУСАД БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	102.9	101.2	100.5

Ерөнхий индекс өмнөх сарынхаас 0.5 хувиар өсөхөд хүнсний бараа, согтууруулах бус ундааны бүлэг 0.9 хувь, холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ 1.3 хувь, эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ 7.4 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ 11.9 хувиар тус тус өссөн нь нөлөөлжээ.

II.4 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

Малын онд оролт: Том малын зүй бус хорогдол 2018 оны 8 дугаар сард 3131 толгой болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4206 толгойгоор буюу 42.7 хувиар бага байна. Том малын хорогдлыг төрлөөр нь авч үзвэл: Тэмээ 5, адуу 297, үхэр 582, хонь 1073, ямаа 1174 толгой байна.

Аймгийн хэмжээнд хорогдсон нийт мал оны эхний малын 0.15 хувийг эзэлж байна. Нийт хорогдолд өвчнөөр хорогдсон малын эзлэх хувь 4.4 хувь буюу 138 толгой мал хорогджээ. Малын нийт хорогдлын 71.8 хувийг бог мал эзэлж байна.

Хээлтэгч малын 83.3 хувь буюу 775942 толгой эх мал төллөж төл бойжилт 99.8 хувьтай байна.

Ургац хураалт 8 сарын байдлаар улаан буудай 300 тн, төмс 84 тн, хүнсний ногоо 248.5 тн хураан авч, 2670.8 тн хадлан бэлтгээд байна.

II.5 АЖ ҮЙЛДВЭР

Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 37.4 тэрбум төгрөг болж өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.2 тэрбум төгрөгөөр өссөн бол оны үнээр 35.9 тэрбум төгрөгийн борлуулалт хийсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.1 тэрбум төгрөгөөр буурсан гүйцэтгэлтэй байна.

Энэ онд гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүнээс 334,9 мянган тонн нүүрс олборлож, 165287.9 мянган.квт.цаг цахилгаан эрчим хүч үйлдвэрлэж, 159272 г.кал дулаан нийлүүлж, 2364.2 тн гурил, 785.2тн хивэг, 403.4 тн гурилан бүтээгдэхүүн, 5.8 мян.л дарс, 58 мян.ширхэг зайрмаг 20.9 мян.л сүү, сүүн бүтээгдэхүүн, 4.3 тн хиам, банш бууз тус тус үйлдвэрлэсэн байна.

II.6 НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2018 оны эхний 8 сард 15833.3 сая төгрөг, зарлага 31003.4 сая төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс орлого 1255.5 сая төгрөг буюу 7.5 хувиар өсөж, зарлага 409.1 сая төгрөг буюу 1.3 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна. Нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр авагчдын тоо 11655 байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 1.8 хувиар өссөн байна.

ДОРНОД АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН
ДЭРГЭДЭХ СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТСИЙН
ДАРГА Д.ЭНХБААТАР

ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

	Хэмжих нэгж	2017	2018	Зөрүү	$\frac{2018}{2017}$ %
Нийгмийн статистикийн үзүүлэлтүүд					
Төрсөн хүүхэд	хүн	1 269	1 295	26	102.0
Нялхасын эндэгдэл	хүн	24	5	- 19	20.8
Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд	хүн	1 828	1 264	- 564	69.1
Халдварт өвчнөөр өвчлөгчид	хүн	2 060	1 771	- 289	86.0
Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг	тоо	361	428	67	118.6
Учирсан хохирол	сая.төг	2314. 3	952. 2	-1 362	41.1
Макро эдийн засгийн статистикийн үзүүлэлт					
Хэрэглээний үнийн индексийн өөрчлөлт, оны эцэстэй харьцуулснаар, хувиар	хувь	4. 7	3. 9	- 1	83.0
Тээврийн орлого	сая төг	74.3	62.0	- 12.3	83.4
Холбооны орлого	сая.төг	226.0	223.3	- 2.7	98.8
Орон нутгийн төсвийн орлого**	сая.төг	34 024.7	41 135.6	7 110.9	120.9
Орон нутгийн төсвийн зарлага**	сая.төг	33 867.3	38 678.7	4 811.4	114.2
Том малын зүй бусын хорогдол	тол	7 337	3 131	-4 206	42.7
- Тэмээ	тол	14	5	- 9	35.7
- Адуу	тол	298	297	- 1	99.7
- Үхэр	тол	2 353	582	-1 771	24.7
- Хонь	тол	1 406	1 073	- 333	76.3
- Ямаа	тол	3 266	1 174	-2 092	35.9
Бойжуулсан төл	тол	605 739	774 370	168 631	127.8
- Тэмээ	тол	929	1 013	84	109.0
- Адуу	тол	43 677	53 679	10 002	122.9
- Үхэр	тол	46 802	57 885	11 083	123.7
- Хонь	тол	327 760	425 641	97 881	129.9
- Ямаа	тол	186 571	236 152	49 581	126.6
Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүн	сая.төг	36 210.6	37 459.7	1 249.1	103.4
- Борлуулсан бүтээгдэхүүн	сая.төг	36 106.3	35 960.5	- 145.8	99.6

Тайлбар: ** Орон нутгийн төсвийн орлого, зарлага нь 2013 оны 1-р сараас эхлэн төсвийн чилсэн хууль хэрэгжиж байгаатай холбоотойгоор өөрчлөгдсөн.

I. ХӨДӨЛМӨР

I.1 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭДИЙН ТОО, СУМААР

Сум	2016.VIII	2017.VIII	2018.VIII	$\frac{2018.VIII}{2017.VIII}$ %
Хэрлэн	862	1147	858	0.75
Баяндун	13	51	30	0.59
Баянтүмэн	35	48	38	0.79
Баян-Уул	23	31	33	1.06
Булган	10	41	54	1.32
Гурванзагал	8	59	35	0.59
Дашбалбар	19	67	41	0.61
Матад	16	58	20	0.34
Сэргэлэн	28	39	53	1.36
Халхгол	25	45	10	0.22
Хөлөнбуйр	12	65	7	0.11
Цагаан-Овоо	19	63	39	0.62
Чойбалсан	11	62	27	0.44
Чулуунхороот	26	49	19	0.39
Бусад аймаг	94	3		0.18
Дүн	1201	1828	1264	0.69

I.2 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭДИЙН ТОО, СУМААР, БОЛОВСРОЛ, НАСНЫ БҮЛГЭЭР

Сум	Бүгд	эмэгтэй	Боловсролын түвшингээр							Насны бүлгээр					
			Дээд боловсролтой	Тусгай дунд боловсролтой	Мэргэжлийн анхан шатны	Бүрэн дунд боловсролтой	Суурь	Бага	Боловсролгүй	15-24	25-34	35-44	45-54	55-59	60+
Хэрлэн	858	372	183	55	75	451	61	16	17	55	311	216	204	56	16
Баяндун	30	11	4	2	3	16	2	3		3	15	11	1		
Баянтүмэн	38	11	3	4	3	19	5	3	1	8	11	13	6		
Баян-Уул	33	12	7	3	2	18	2	1		6	16	8	2		1
Булган	54	9	3	8	6	30	5	2		19	23	7	4	1	
Гурванзагал	35	13	4	3	5	21	2			7	12	13	3		
Дашбалбар	41	14	3	4	6	19	7	1	1	17	11	9	3	1	
Матад	20	7	3	2	3	9	2	1		7	7	4	2		
Сэргэлэн	53	6	5	2	3	34	7	2		14	25	11	3		
Халхгол	10	6	3	1	2	4				3	2	2	2		1
Хөлөнбуйр	7	7	2	1		4				1	2	3	1		
Цагаан-Овоо	39	9	3	2	5	20	7	2		6	19	7	5	2	
Чойбалсан	27	11	2	1	4	15	2	2	1	9	11	5	1	1	
Чулуунхороот	19	5	1	1	3	11	2	1		8	7	3	1		
Бусад															
Дүн	1 264	493	226	89	120	671	104	34	20	163	472	312	238	61	18

I.3 ШИНЭЭР БҮРТГҮҮЛСЭН АЖИЛГҮЙ ИРГЭДИЙН ТОО, сумаар

Сум	Шинээр бүртгүүлсэн ажилгүй иргэд			2018.VIII 2017.VIII %
	2016.VIII	2017.VIII	2018.VIII	
Хэрлэн	216	35	153	4.37
Баяндун	12	5	2	0.40
Баянтүмэн	21	4	4	1.00
Баян-Уул	8	9	7	0.78
Булган	8	2	1	0.50
Гурванзагал	4	4	1	0.25
Дашбалбар	6	21	9	0.43
Матад	8	8	4	0.50
Сэргэлэн	7	4	2	0.50
Халхгол	2	3	7	2.33
Хөлөнбуйр	4	2	4	2.00
Цагаан-Овоо	3	2	2	1.00
Чойбалсан	9	5	1	0.20
Чулуунхороот	18	3	1	0.33
Бусад аймаг	21	2		0.18
Дүн	347	109	198	1.82

I.4 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭДЭЭС АЖИЛД ОРСОН ХҮНИЙ ТОО, сумдаар

Сум	Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдээс ажилд орсон хүний тоо			2018.VIII 2017.VIII %
	2016.VIII	2017.VIII	2018.VIII	
Хэрлэн	464	682	357	0.5
Баяндун	27	11	11	1.0
Баянтүмэн	14	7	5	0.7
Баян-Уул	34	19	8	0.4
Булган	4	1	3	3.0
Гурванзагал	18	7	11	1.6
Дашбалбар	39	26	28	1.1
Матад	8	19	13	0.7
Сэргэлэн	28	9	9	1.0
Халхгол	12	10	12	1.2
Хөлөнбуйр	15	3	6	2.0
Цагаан-Овоо	22	6	5	0.8
Чойбалсан	12	15	9	0.6
Чулуунхороот	32	9	4	0.4
Бусад аймаг	37			#DIV/0!
Дүн	766	824	481	0.6

II. ЭРҮҮЛ МЭНД**II.1 ЭРҮҮЛ МЭНД**

	Хэмжих нэгж	2017.VIII	2018.VIII	Өсөлт	
				Тоо	Хувь
1. Амбулаторийн үзлэг	мян.хүн	250.1	262.6	12.5	105.0
2. Ор хоног	мян.хүн	96.7	98.5	1.8	101.9
3. Урьдчилан сэргийлэх үзлэг	мян.хүн	71.1	103.6	32.5	145.7
4. Эмчлүүлсэн хүний тоо	мян.хүн	12.8	13.2	0.4	103.1
5. Нийт халдварт өвчин	хүн	2060	1771	-289	86.0
Үүнээс: Салхинцэцэг	хүн	575	143	-432	24.9
6. Хорт хавдрын нас баралт	хүн	94	94	0	100.0
7. Нийт нас баралт	хүн	244	301	57	123.4
8. Амаржсан эх	хүн	1254	1289	35	102.8
Үүнээс: Амьд төрсөн хүүхэд	хүн	1269	1295	26	102.0
9. 1 хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд	хүн	21	5	-16	23.8
10. 1-5 хүртлэх насны эндсэн хүүхэд	хүн	3	4	1	133.3

II.2. ТӨРӨЛТ, ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЭЛ, сумаар

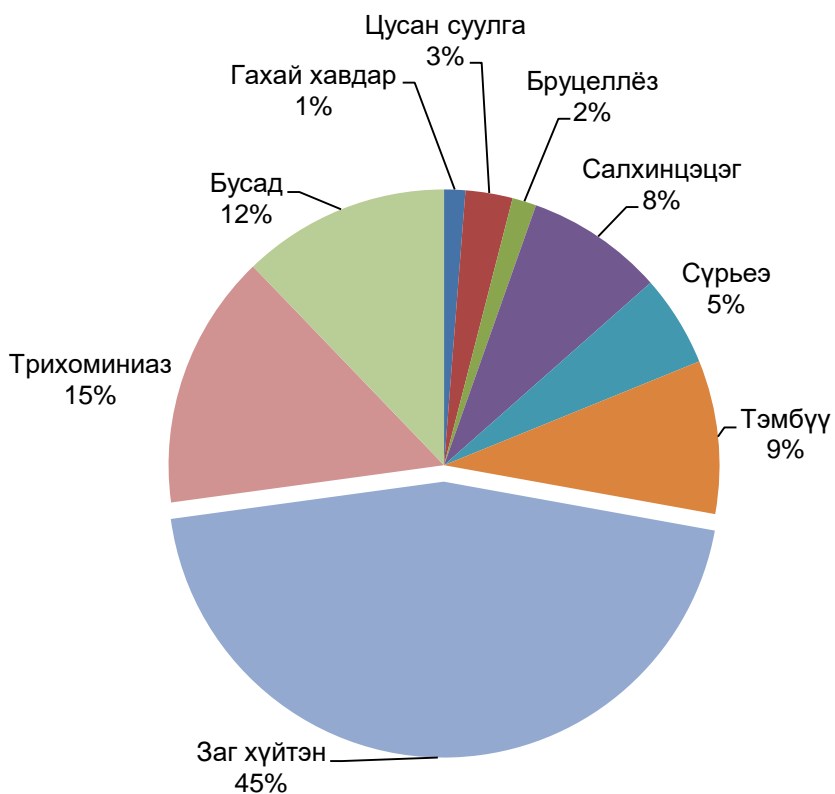
Сум	Амаржсан эх	Амьд төрсөн хүүхэд	1 хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд	1-5 хүртэл насны эндсэн хүүхэд
Баяндун	49	49	-	-
Баянтүмэн	36	36	-	-
Булган	30	30	-	1
Гурванзагал	20	20	-	-
Дашбалбар	46	47	-	-
Матад	31	32	1	-
Халхгол	30	29	1	-
Хөлөнбуйр	27	27	-	-
Сэргэлэн	17	17	-	1
Цагаан-Овоо	42	42	-	-
Баян-уул	54	55	-	-
Чойбалсан	33	33	-	-
Чулуунхороот	32	33	-	-
Хэрлэн	842	845	3	2
Дүн	1289	1295	5	4

II.3. ХАЛДВАРТ ӨВЧНИЙ ГАРАЛТ

Халдварт өвчин	Хэмжих нэгж	2017.VIII	2018.VIII	Өсөлт	
				тоо	хувь
Гахай хавдар	хүн	24	22	-2	91.7
Цусан суулга	хүн	26	49	23	188.5
Бруцеллөз	хүн	22	25	3	113.6
Салхинцэцэг	хүн	575	143	-432	24.9
Сүрьеэ	хүн	79	95	16	120.3
Тэмбүү	хүн	160	159	-1	99.4
Заг хүйтэн	хүн	524	797	273	152.1
Трихоминиаз	хүн	341	265	-76	77.7
Бусад	хүн	309	216	-93	69.9
Бүгд	хүн	2060	1771	-289	86.0

II.4. ХАЛДВАРТ ӨВЧНӨӨР ӨВЧЛӨГЧДИЙН БҮТЭЦ ХУВИАР, төрлөөр

III. ГЭМТ ХЭРЭГ**III.1. БҮРТГЭГДСЭН ХЭРГИЙН ТОО, төрлөөр**

Хэргийн төрөл	2017.I-VIII	2018.I-VIII
Бүртгэгдсэн хэрэг- бүгд	361	428
Хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг	132	126
Хүүхэд гэр бүл, нийгмийн ёс суртахууны эсрэг гэмт хэрэг	7	13
Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	123	177
Бусдын эд хөрөнгийг хулгайлах	102	158
Хувийн өмчийг хулгайлах	70	89
Малын хулгай	27	69
Бусад	5	0
Бусдын эд хөрөнгийг дээрэмдэх	11	4
Бусдын эд хөрөнгийг залилан мэхлэх	10	15
Авто тээврийн гэмт хэрэг	0	0
Нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	15	15
Хүн амын эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг	3	7
Тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг	27	38
Бусад гэмт хэрэг	54	52
Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол		
Гэмтэж бэртсэн хүн	167	108
Нас барсан хүн	17	27
Нийт хохирол /сая төгрөг/	2452.2	1275.7
Нөхөн төлүүлсэн хохирол /хувь/	14.0	39.7

III.2. БҮРТГЭГДСЭН ХЭРГИЙН ТОО, сумаар

Сум	2017.VIII	2018.VIII
Хэрлэн	248	239
Баян-Уул	10	20
Баяндун	9	10
Дашбалбар	8	13
Чулуунхороот	1	5
Гурванзагал	4	10
Чойбалсан	10	19
Сэргэлэн	6	11
Цагаан-Овоо	11	20
Баянтүмэн	7	25
Булган	17	27
Хөлөнбуйр	5	6
Матад	13	15
Халх гол	12	8
Бүгд	361	428

IV. ТЭЭВЭР, ХОЛБОО**IV.1 ТЭЭВЭР, ХОЛБООНЫ САЛБАРЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД сарын эцэст**

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	ГҮЙЦЭТГЭЛ		2018.I-VIII
		2017.I-VIII	2018.I-VIII	2017.I-VIII
Холбооны газар:				
Тарифын орлого	сая.төг	226	223.3	98.8
хүн амаас	сая.төг	48.3	49	101.4
Телефон цэг	тоо	629	581	92.4
Шуудан тээврийн газар:				
Бүгд орлого	сая.төг	27.4	48	175.2
Үүнээс: шуудан тээвэр	сая.төг	2.9		0.0
Хэвлэл	сая.төг	4.8		-
Бусад орлого	сая.төг	19.7	48.0	243.7
Зорчигч тээвэр	мян.хүн	0.26		0.0
Зорчигч эргэлт	мян.хүн.км	93.6		0.0
МХС ТӨК				
Орлого	сая.төг	145.4	158.0	108.7
Автотээврийн төв:Тээсэн зорчигч				
Зорчигч эргэлт	мян.хүн.км	20084.6	17902	89.1
Орлого	мян.төг	74244.1	62055.1	83.6

IV.1 НИЙТИЙН АЖ АХУЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, мян.төг

Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл		Өөчлөлт	
	2017	2018	Хувиар	Тоогоор
НААҮ-ний орлого бүгд	1945197.5	1924812.4	99.0	-20385.1
Ус борлуулалтын	709799.9	715466.8	100.8	5666.9
Үүнээс : Хүн амд борлуулсаны	455604.0	425828.3	93.5	-29775.7
Аж ахуйн нэгжид	254195.9	289638.5	113.9	35442.6
Сувагжуулалт	650101.9	667958.0	102.7	17856.1
Халаалт	193762.3	179226.5	92.5	-14535.8
Халуун ус	255231.7	236084.5	92.5	-19147.2
Хог хаягдал	136301.7	126076.6	92.5	-10225.1

V. ТӨРИЙН САНХҮҮ**V.1 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, сая.төг**

	2017.I-VIII	2018.I-VIII			2018 2017 %
		Төл	Гүйц	%	
А. Орон нутгийн орлого	34 024.7	41 309.9	41 135.6	99.6	120.9
1. Татварын орлого	10 760.5	11 434.9	10 440.4	91.3	97.0
1.1 Орлогын албан татвар	6 162.0	6 139.2	6 167.9	100.5	100.1
1.2 Хөрөнгийн албан татвар	669.3	747.9	717.8	96.0	107.2
1.3 Бусад татвар, төлбөр, хураамж	3 929.2	4 547.7	3 554.6	78.2	90.5
2. Татварын бус орлого	23 264.2	29 874.9	30 695.2	102.7	131.9
Б. Тусгай шилжүүлэг, тусламжийн орлого	19 652.0	19 852.0	19 852.0	100.0	101.0
Нийт орлого ба тусламжийн дүн	34 024.7	41 309.9	41 135.6	99.6	120.9

V.2 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА сая.төг

	2017.I-VIII	2018.I-VIII			2018 2017 %
		Төл	Гүйц	%	
1. Урсгал зардал	33 867.3	37 186.2	33 923.0	91.2	100.2
1.1 Цалин хөлс ба нэмэгдэл урамшил	15 146.7	16 335.1	15 693.9	96.1	103.6
1.2 Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	1 654.7	1 936.6	1 871.6	96.6	113.1
1.3 Байр ашиглалттай холбоотой зардал	1 019.3	1 226.2	1 032.2	84.2	101.3
1.4 Хангамжийн бараа материал	485.8	724.9	594.8	82.1	122.4
1.5 Нормативт зардал	1 267.1	1 386.9	1 254.9	90.5	99.0
1.6 Эд хогшил, урсгал засварын зардал	231.8	367.4	282.8	77.0	122.0
1.7 Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээ	452.0	589.9	437.2	74.1	96.7
1.8 Томилолт зочны зардал	73.0	115.2	86.6	75.2	118.6
1.9 Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2 602.0	4 065.0	2 910.4	71.6	111.9
1.10 Татаас ба урсгал шилжүүлэг	441.9	10 439.0	9 758.6	93.5	2 208.3
1.11 Хөрөнгийн зардал	2 863.5	5 852.0	3 963.1	67.7	138.4
1.12 Эргэж төлөгдөх зээл	534.5	839.2	252.1	30.0	47.2
Нийт зарлага ба цэвэр зээлийн дүн	33 867.3	44 420.8	38 678.7	87.1	114.2

V.3 АЙМГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, сумаар, оны үнээр, сая.төг

Сум	Орлого				ОАТ		Хөрөнгийн албан татвар		Бусад татвар, төлбөр хураамж	
	2017.I-VIII	2018.I-VIII								
		Төл	Гүйц	%	Төл	Гүйц	Төл	Гүйц	Төл	Гүйц
Хэрлэн	11 193.3	12 840.4	12 024.3	93.6	570.9	521.4	5.8	5.7	1 615.4	606.7
Баяндун	1 005.7	1 152.7	1 170.3	101.5	13.8	19.8	5.3	2.6	7.4	2.6
Баянтүмэн	713.3	774.7	797.8	103.0	8.7	10.1	0.5	0.4	0.9	1.0
Баян-Уул	1 378.7	1 308.6	1 331.3	101.7	17.5	28.4	1.3	0.7	17.8	23.2
Булган	789.4	757.4	759.2	100.2	12.0	8.0	0.7	0.2	1.3	1.3
Гурванзагал	624.8	744.8	753.4	101.2	10.1	12.3	1.0	0.7	0.6	2.0
Дашбалбар	982.1	1 046.8	1 209.8	115.6	10.7	13.9	3.1	2.9	56.2	30.0
Матад	842.8	1 036.6	1 075.7	103.8	21.8	18.9	1.0	0.9	3.8	4.4
Сэргэлэн	769.1	931.8	780.7	83.8	11.0	12.6	0.7	0.4	1.1	1.0
Халхгол	1 022.2	1 297.8	1 385.5	106.8	15.4	26.2	1.6	0.8	44.2	91.9
Хөлөнбуйр	850.2	805.7	833.9	103.5	7.7	10.6	2.1	1.3	2.6	19.7
Цагаан-Овоо	1 101.9	1 159.8	1 173.2	101.2	12.1	12.3	2.0	1.9	3.7	5.1
Чойбалсан	899.7	942.1	944.2	100.2	37.4	38.4	2.7	0.9	3.0	1.3
Чулуунхороот	828.1	890.9	892.4	100.2	11.6	12.0	0.5	0.6	1.6	1.4
Сумын дүн	23 001.3	25 690.1	25 131.7	97.8	760.7	744.9	28.3	20.0	1 759.6	791.6

V.4. АЙМГИЙН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, сумаар, оны үнээр, сая.төг

Сум	Зарлага				Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		Байр ашиглалттай холбоотой зардал		Хангамж, бараа материалын зардал	
	2017.I-VIII	2018.I-VIII								
		Төл	Гүйц	%	Төл	Гүйц	Төл	Гүйц	Төл	Гүйц
Хэрлэн	10 752.9	6 729.4	6 428.4	95.5	806.0	775.1	485.2	414.2	116.3	91.6
Баяндун	947.2	698.9	684.1	97.9	82.2	81.4	62.4	53.3	34.9	31.4
Баянтүмэн	667.4	503.1	485.3	96.5	58.2	57.1	29.9	26.0	23.8	21.7
Баян-Уул	1 236.4	814.0	779.2	95.7	96.7	93.2	47.8	38.2	24.4	19.9
Булган	771.7	485.6	458.1	94.3	57.4	57.2	28.4	17.8	24.6	22.9
Гурванзагал	751.7	452.0	441.2	97.6	54.2	53.0	49.0	46.1	32.3	30.8
Дашбалбар	935.8	625.7	609.7	97.4	72.9	72.4	50.0	36.2	27.3	27.8
Матад	939.7	581.3	551.5	94.9	69.0	65.8	37.3	31.0	26.1	24.5
Сэргэлэн	787.3	492.9	473.0	96.0	58.2	56.9	34.6	29.9	28.2	24.0
Халхгол	1 124.9	697.8	680.7	97.5	82.1	77.6	48.6	43.7	69.7	62.1
Хөлөнбуйр	820.5	489.3	476.6	97.4	57.1	55.5	62.7	53.0	24.0	22.4
Цагаан-Овоо	1 079.9	722.1	690.9	95.7	82.3	80.3	66.2	60.7	37.0	30.8
Чойбалсан	957.6	600.0	597.7	99.6	70.2	68.8	41.3	36.3	29.1	26.4
Чулуунхороот	789.9	559.2	542.6	97.0	67.7	67.9	35.5	33.6	34.8	29.6
Нийт дүн	22 562.9	14 451.3	13 899.0	96.2	1714.2	1662.2	1078.9	920.0	532.5	465.9

VI.ҮНЭ

VI.1 ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС

Дорнод аймгийн хэрэглээний үнийн индекс	2018.08	2018.08	2018.08
	2017.08	2017.12	2018.07
ЕРӨНХИЙ ИНДЕКС	104.2	102.6	100.5
01. ХҮНСНИЙ БАРАА, СОГТУУРУУЛАХ БУС УНДАА	107.6	104.6	100.9
01.1 ХҮНСНИЙ БАРАА	107.8	104.7	100.9
01.1.1 ТАЛХ, ГУРИЛ, БУДАА	104.9	103.6	102.5
01.1.2 МАХ, МАХАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН	106.3	116.4	97.5
01.1.3 ЗАГАС, ДАЛАЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН	118.4	118.4	100.0
01.1.4 СҮҮ, СҮҮН БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ӨНДӨГ	111.6	80.1	105.4
01.1.5 ТӨРӨЛ БҮРИЙН ӨӨХ, ТОС	104.9	105.0	100.2
01.1.6 ЖИМС, ЖИМСГЭНЭ	106.7	107.6	100.0
01.1.7 ХҮНСНИЙ НОГОО	123.6	101.3	102.0
01.1.8 СААХАР, ЖИМСНИЙ ЧАНАМАЛ, ЗӨГИЙН БАЛ, ЧИХЭР, ШОКС	104.7	103.1	102.3
01.1.9 ХҮНСНИЙ БУСАД БҮТЭЭГДЭХҮҮН	110.7	109.4	106.4
01.2 СОГТУУРУУЛАХ БУС УНДАА	101.8	101.0	100.1
02. СОГТУУРУУЛАХ УНДАА, ТАМХИ, МАНСУУРУУЛАХ БОДИС	101.0	100.3	99.6
02.1 СОГТУУРУУЛАХ УНДАА	99.7	99.7	97.6
02.2 ТАМХИ	102.3	100.9	101.5
03. ХУВЦАС, БӨС БАРАА, ГУТАЛ	101.4	99.5	99.4
03.1 ХУВЦАС, БӨС БАРАА	100.3	99.2	99.3
03.1.1 ХӨВӨН, БӨС БАРАА	104.2	102.1	100.0
03.1.2 БҮХ ТӨРЛИЙН ХУВЦАС	100.3	99.2	99.3
03.1.3 ЖИЖИГ ЭДЛЭЛ, ХЭРЭГСЭЛ	100.4	100.0	100.0
03.2 ГУТАЛ	105.2	100.5	99.9
04. ОРОН СУУЦ, УС, ЦАХИЛГААН, ХИЙН БОЛОН БУСАД ТҮЛШ	101.0	100.5	99.9
04.1 ОРОН СУУЦНЫ БОДИТ ТҮРЭЭС	76.8	76.8	100.0
04.3 ОРОН СУУЦНЫ ТЕХНИКИЙН БОЛОН ЗАСВАРЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	97.2	97.2	99.5
04.4 УСАН ХАНГАМЖ БОЛОН ОРОН СУУЦНЫ БУСАД ҮЙЛЧИЛГЭЭ	107.0	107.0	100.0
04.5 ЦАХИЛГААН, ХИЙН БОЛОН БУСАД ТҮЛШ	101.5	100.7	100.0
05. ГЭР АХУЙН ТАВИЛГА, ГЭР АХУЙН БАРАА	103.6	102.5	99.5
05.1 ГЭР АХУЙН ТАВИЛГА, ХЭРЭГСЭЛ, ХИВС БОЛОН ШАЛНЫ БУСАД	102.4	101.8	100.0
05.2 ГЭР АХУЙН ОЁМОЛ, НЭХМЭЛ ЭДЛЭЛ	106.2	105.0	100.0
05.3 ГЭР АХУЙН ЦАХИЛГААН БАРАА	100.0	100.0	100.0
05.4 ГЭР АХУЙН ШИЛЭН ЭДЛЭЛ, САВ СУУЛГА	103.9	100.4	100.0
05.5 ГЭР АХУЙ, ЦЭЦЭРЛЭГИЙН ЗОРИУЛАЛТТАЙ ХӨДӨЛМӨРИЙН БАГАЖ ХЭРЭГСЭЛ	101.8	100.0	100.0
05.6 ГЭР АХУЙН ЦЭВЭРЛЭГЭЭНИЙ БОЛОН БУСАД ЖИЖИГ БАРАА, ГЭРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	105.1	104.0	98.5
06. ЭМ, ТАРИА, ЭМНЭЛГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	109.8	108.2	107.4
06.1 ЭМ, ТАРИА, ЭМНЭЛГИЙН ХЭРЭГСЭЛ	102.9	101.8	100.0
06.2 АМБУЛТОРЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	114.2	101.6	101.6
06.3 ЭМНЭЛЭГТ ХЭВТЭЖ ҮЗҮҮЛСЭН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	115.5	115.5	115.5
07. ТЭЭВЭР	106.3	105.0	100.1
07.1 ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ХУДАЛДАН АВАЛТ	102.5	100.0	100.0
07.2 ХУВИЙН ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ЗАСВАР, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	112.6	112.6	100.2
07.3 ТЭЭВРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	102.8	102.8	100.0
08. ХОЛБООНЫ ХЭРЭГСЭЛ, ШУУДАНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	101.6	101.6	101.3
08.2 ТЕЛЕФОН АППАРАТ, ФАКСЫН ХЭРЭГСЭЛ	123.3	123.3	123.3
08.3 ТЕЛЕФОН УТАС, ФАКСЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	100.3	100.3	100.0
09. АМРАЛТ, ЧӨЛӨӨТ ЦАГ, СОЁЛЫН БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	100.6	99.9	100.0
09.1 ДУУ, ДҮРС, ГЭРЭЛ ЗУРАГ, МЭДЭЭЛЛИЙГ БОЛОВСРУУЛАХ ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖ	99.8	99.4	100.0
09.4 ЧӨЛӨӨТ ЦАГ, СОЁЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	100.0	100.0	100.0
09.5 СОНИН, СЭТГҮҮЛ, НОМ, БИЧГИЙН ХЭРЭГСЭЛ	101.3	100.0	100.0
10. БОЛОВСРОЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	100.0	100.0	100.0
11. ЗОЧИД БУУДАЛ, НИЙТИЙН ХООЛ, ДОТУУР БАЙРНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭ	111.9	111.9	111.9
11.1 НИЙТИЙН ХООЛНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭ	100.0	100.0	100.0
11.2 ЗОЧИД БУУДАЛ ДОТУУР БАЙРНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭ	115.9	115.9	115.9
12. БУСАД БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	102.9	101.2	100.5
12.1 ХУВЬ ХҮНД ХАНДСАН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	102.6	100.6	99.8
12.3 ХУВЬ ХҮНИЙ ЭД ЗҮЙЛ, ХЭРЭГЛЭЛ	106.7	106.7	107.0
12.5 ДААТГАЛ	100.0	100.0	100.0
12.6 САНХҮҮГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	100.0	100.0	100.0

VI.2 ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНЭ, хүнсний гол нэр төрлийн барааны үнэ, сараар

Нэр төрөл	2016.VIII	2017.VIII	2018.VIII	$\frac{2017.VIII}{2016.VIII}$ %
1-р зэргийн гурил, кг	950	920	950	96.7
Хонины мах, кг	6 500	5 300	5 500	100.0
Үхрийн мах, кг	8 000	6 200	7 000	100.0
Ямааны ястай мах, кг	5 600	4 600	5 500	91.7
Элсэн чихэр, кг	2 200	2 000	1 800	116.7
Цагаан будаа, кг	2 100	2 200	2 200	105
Шингэн сүү, л	800	800	800	145.5
Цагаан ноолуур, кг	40 000	40 000	40 000	100.0
Бор ноолуур, кг	40 000	40 000	40 000	100.0
Бензин, А-80, 1 литр	1 550	1 570	1 750	101.3
Бензин, А-92, 1 литр	1 660	1 680	1 900	101.2
Дизелийн түлш, литр	1 790	1 810	2 190	101.1

VI.3 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЗАРИМ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ

	2016.VIII	2017.VIII	2018.VIII	$\frac{2018.VIII}{2017.VIII}$
Адууны дэл	3000	5000	8500	170.0
Адууны сүүл	3000	6000	8500	141.7
Адууны шир	10000	10000	5000	50.0
Үхрийн шир 1.8-2.3 м	11000	19500	5000	25.6
Үхрийн шир 2.3 м-с	15000	30000	8000	26.7
Хонины ноос	350	2000	4000	200.0
Сонгино	1400	1500	1500	100.0
Сармис	5100	6900	7400	107.2
Өргөст хэмх	3000	4200	3500	83.3
Улаан лооль	4000	4100	4500	109.8
Өндөг	320	340	320	94.1

VII. ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ**VII.1 ЗҮЙ БУСЫН ХОРОГДОЛ ТОМ МАЛ, малын төрлөөр**

Сум	Хорогдол бүгд			Оны эхний малд том малын хорогдлын эзлэх хувь	
	2016.VIII	2017.VIII	2018.VIII	2017.VIII	2018.VIII
Тэмээ	11	14	5	0.27	0.09
Адуу	351	298	297	0.13	0.12
Үхэр	1123	2353	582	1.34	0.28
Хонь	4244	1406	1073	0.17	0.11
Ямаа	5377	3266	1174	0.67	0.20
Бүгд	11106	7337	3131	0.47	0.15

VII.2 ЗҮЙ БУСЫН ХОРОГДОЛ ТОМ МАЛ, сумаар

Сум	Хорогдол бүгд			Оны эхний малд том малын хорогдлын эзлэх хувь	
	2016.VIII	2017.VIII	2018.VIII	2017.VIII	2018.VIII
Баяндун	454	116	30	0.08	0.02
Баянтүмэн	482	481	630	0.38	0.40
Булган	1023	473	31	0.46	0.02
Гурванзагал	485	220	225	0.20	0.16
Дашбалбар	508	257	302	0.12	0.12
Матад	3049	566	117	0.48	0.08
Халхгол	397	328	788	0.60	1.18
Хөлөнбуйр	1	2628	0	2.43	0.00
Сэргэлэн	1974	212	33	0.15	0.02
Цагаан-Овоо	1206	798	491	0.50	0.26
Баян-Уул	174	392	133	0.43	0.13
Чойбалсан	708	156	77	0.14	0.05
Чулуунхороот	129	313	229	0.45	0.27
Хэрлэн	516	397	45	0.26	0.03
Бүгд	11106	7337	3131	0.43	0.15

VII.3 БОЙЖУУЛСАН ТӨЛ, малын төрлөөр

Сум	Бойжуулсан төл бүгд			Бойжилтын хувь		
	2016.I-VIII	2017.I-VIII	2018.I-VIII	2016.I-VIII	2017.I-VIII	2018.I-VIII
Тэмээ	785	929	1013	99.0	99.4	98.3
Адуу	36776	43677	53679	97.4	96.8	99.1
Үхэр	43 543	46 802	57 885	99.0	99.0	99.1
Хонь	301280	327760	425641	98.8	99.0	100.0
Ямаа	169670	186571	236152	99.0	99.5	99.7
Бүгд	552054	605739	774370	98.9	99.2	99.8

VII.4 УРГАЦ ХУРААЛТ, сумдаар, тонн

Сум	Төмс		<u>2018.VIII</u> 2017.VIII	Хүнсний ногоо		<u>2018.VIII</u> 2017.VIII
	2017.VIII	2018.VIII		2017.VIII	2018.VIII	
Баяндун		21.9	#DIV/0!	18	#DIV/0!	
Баянтүмэн	1.5	0	0.0	4.1	0	
Булган		6.5		6.5		
Гурванзагал	0.15	0		1.06	0	
Дашбалбар		21.3		1.05	48.62	
Матад	2.8	0	0.0	2.4	0	
Халхгол		0		0		
Хөлөнбуйр	0.023	0.2		0.093	1.3	
Сэргэлэн	16	15	93.8	9.5	11.4	
Цагаан-Овоо		0			#DIV/0!	
Баян-Уул	1.2	0.5	41.7	1.1	6.1	
Чойбалсан		0	#DIV/0!		#DIV/0!	
Чулуунхороот		0			#DIV/0!	
Хэрлэн	38.8	18.6	47.9	63.2	156.6	
Бүгд	60.5	84	138.9	82.5	248.47	
					301.2	

VII.5 БЭЛТГЭСЭН ХАДЛАН, сумдаар

Сум	Бэлтгэсэн хадлан /тн/			Төлөвлөгөө /тн/		Бэлтгэсэн хадлан биелэлт /хувиар/
	2016.VIII	2017.VIII	2018.VIII	Өвс	Гар тэжээл	
Баяндун	4500	0	30.4	4843	20	0.6
Баянтүмэн	748	1880	0	4764	15	0.0
Булган	220	30	131.4	3810	15	3.4
Гурванзагал	200	0	220	3943	10	5.6
Дашбалбар	3910	0	660	6534	25	10.1
Матад	350	23	0	4756	15	0.0
Халхгол	350	0	0	2867	10	0.0
Хөлөнбуйр	500	0	0	3765	10	0.0
Сэргэлэн	350	1010	360	4789	10	7.5
Цагаан-Овоо	480.0	6500	0	5047	15	0.0
Баян-Уул	1750	1950	500	3785	15	13.2
Чойбалсан	400	850	355	3911	15	9.1
Чулуунхороот	150	0	339	2907	10	11.7
Хэрлэн	138.8	176	75	5821	10	1.3
Бүгд	14046.8	12419.0	2670.8	61542	195	4.3

VIII. АЖ ҮЙЛДВЭР**VIII.1 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, сая.төг**

Дэд салбар	2016.VIII	2017.VIII	2018.VIII	$\frac{2018.VIII}{2017.VIII} \%$
Уул уурхай олборлох үйлдвэр	4321.8	4238.7	4347.6	102.6
Боловсруулах аж үйлдвэр	5639.7	3523.8	3630.6	103.0
Ус хуримтлуулах, ариутгах усан хангамжийн үйл ажиллагаа	1167.5	1359.9	1383.4	101.7
Цахилгаан дулаан үйлдвэрлэл	23260.8	27088.2	28098.1	103.7
Дүн	34389.8	36210.6	37459.7	

VIII.2 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БОРЛУУЛСАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН, оны үнээр, жил бүрийн 8 дугаар сарын байдлаар, сая.төг

Дэд салбар	2016.VIII	2017.VIII	2018.VIII	$\frac{2018.VIII}{2017.VIII} \%$
Уул уурхай олборлох үйлдвэр	4321.8	4238.7	4347.6	102.6
Боловсруулах аж үйлдвэр	5444.8	3524.2	3191	90.5
Ус хуримтлуулах, ариутгах усан хангамжийн үйл ажиллагаа	1167.5	1359.9	1383.4	101.7
Цахилгаан дулаан үйлдвэрлэл	22905.5	26983.5	27038.5	100.2
Дүн	33839.6	36106.3	35960.5	

АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, салбараар**Усан хангамж болон цахилгаан, дулаан үйлдвэрлэл / сая.төг /**

**Уул уурхай олборлолт болон , боловсруулах аж үйлдвэр
/ сая.төг /**

VIII.3 ГОЛ НЭР ТӨРЛИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, ТӨРЛӨӨР

Бүтээгдэхүүний нэрс	Хэмжих нэгж	Биет хэмжээгээр	
		2017.VIII	2018.VIII
Чулуун нүүрс	мян.тн	328.9	334.9
Элс, хайрга, дайрга	мян.м3	8.5	11.3
Хиамны зүйл	тн	2.7	4.37
Утсан, чанасан болон бусад боловсруулалт хийсэн мах	тн	0.6	0
Боловсруулсан шингэн сүү	мян.л	13.7	15.6
Тараг	мян.л	11.5	5.1
Ааруул	тн	0.8	0.25
Зайрмаг	мян.ш	120.1	58
Гурил Дээд	тн	567.5	736.5
Гурил I зэрэг	тн	974.2	1267.5
Гурил II зэрэг	тн	575.4	360.2
Хивэг	тн	1056.6	785.8
Нарийн боов	тн	54.1	45.1
Бялуу	тн	2	1.2
Хэвийн боов	тн	3.7	1.6
Талх	тн	445.4	355.5
Хэрчсэн гурил	тн	1	0.6
Банш, бууз, хуушуур	тн	3.8	3.8
Дарс	мян.л	3.2	5.9
Хийжүүлсэн цэвэр ус, рашаан	мян.л	535.8	613.6
Савхин дээл	ш	0	4
Савхин хүрэм	ш	2	29
Өвлийн малгай	ш	0	4
Давс	тн	0	60
Эрхийн бичиг, нэрийн хуудас	мян.ш	0	27.8
Ил захидал, урилга, баярын мэндчилгээ	мян.ш	0	7
Танилцуулга, брошюр, каталоги	мян.ш	0	0.7
Хулдаасан хэвлэл	м2	0	399.5
Төрөл бүрийн модон эдлэл	мян.төг	0	3550
Ширмэн цутгамал	тн	20	13
Түгээсэн цэвэр ус	мян.м3	724.1	729.8
Сувагжуулалт	мян.м3	812.3	834.9
Цахилгаан	мян.квт.цаг	160226.2	165287.9
Дулаан	Г.кал	160059	159272

IX.1 НИЙГМИЙН ХАЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХЭЛТСИЙН МЭДЭЭ, мян.төгрөгөөр

	Мөрийн дугаар	Хүний тоо	Мөнгөн дүн
ОРЛОГО	1		9 136 076.6
Хүн амын хөгжлийг дэмжих чиглэлийн улсын төсвийн санхүүжилт	2		3 163 800.0
Нийгмийн халамжийн сангийн орлого	3		5 961 200.0
Хүүгийн орлого	4		6 225.8
Буцаасан орлого	5		1 175.1
Хүнс тэжээл хөтөлбөрийн дансны үлдэгдэл хадгалуулсаны орлого	6		3 675.7
ЗАРЦУУЛАЛТ	7	41 001	8 852 865.9
Халамжийн тэтгэвэр	8	1986	2 192 961.2
Нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж	9	1632	744 601.0
Олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн	10	258	91 309.5
Нийгмийн халамжийн дэмжлэг тусалцаа шаардлагатай иргэнд үзүүлэх хөнгөлөлт, нөхцөлт мөнгөн тусламж	11	1575	586 780.0
Ахмад настны нийгмийн хамгааллын тухай хуулийн дагуу олгогдож байгаа нэг удаагийн хөнгөлөлт, тусламж	12	4231	419 324.8
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний нийгмийн хамгааллын тухай хуулийн дагуу олгогдож байгаа хөнгөлөлт, тусламж/	13	1287	186 812.3
Алдар цолтой ахмадуудад үзүүлсэн хөнгөлөлт, тусламж	15	30	33 244.1
Алдарт эхийн одонгийн тусламж	16	6371	861 000.0
Насны хишиг	17	3198	487 580.0
Жирэмсэн болон нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүдийн мөнгөн тэтгэмж	18	2483	246 676.4
Хүнс тэжээлийн хөтөлбөрийн зардал	19	12567	1 274 632.0
Цалинтай ээж тэтгэмжийн зардал	20	4935	
Өрх толгойлсон эх, эцгийн тэтгэмж	21	448	104 800.0
Банкны шимтгэл	22		3 179.8

XI.2 НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛ, сумаар, сая. төг

Сумын нэр	Нийгмийн даатгалын шимтгэл			сайн дурын даатгал		
	2017 VIII	2018 VIII	2018 VIII	2017 VIII	2018 VIII	2018 VIII
			2017 VIII			2017 VIII
Хэрлэн	11732.7	12747.8	108.7	612.8	637.5	104.0
Баяндун	323.9	349.3	107.8	70.8	78	110.2
Баянтүмэн	143.7	148	103.0	27.6	34.3	124.3
Баян-Уул	372.6	401.3	107.7	55.1	54.9	99.6
Булган	145.7	162.7	111.7	27.8	29.8	107.2
Гурванзагал	109.4	127.9	116.9	13.9	15.2	109.4
Дашбалбар	242.2	259.9	107.3	52.7	57.7	109.5
Матад	184.5	234.8	127.3	17.9	25.7	143.6
Сэргэлэн	160	169.3	105.8	37.8	42.2	111.6
Халхгол	416.4	436.8	104.9	24.2	23.6	97.5
Хөлөнбуйр	164.6	168	102.1	39.9	40.1	100.5
Цагаан-Овоо	230.7	257.5	111.6	53.7	67.8	126.3
Чойбалсан	183.3	188	102.6	35.0	38.7	110.6
Чулуунхороот	168.1	182	108.3	35.5	33.5	94.4
Дүн	14577.8	15833.3	108.6	1104.7	1179	106.7

XI.3 ТЭТГЭВЭР ОЛГОЛТ, сумаар

Сумын нэр	Тэтгэвэр авагчдын тоо				Олгосон тэтгэвэр, сая.төг			
	2016.I-VIII	2017.I-VIII	2018.I-VIII	<u>2018</u> 2017	2016.I-VIII	2017.I-VIII	2018.I-VIII	<u>2018</u> 2017
Хэрлэн	6041	6952	6976	100.3	14990.8	16532.6	18315	110.8
Баяндун	425	449	466	103.8	851.4	1024.1	1060.7	103.6
Баянтүмэн	285	295	302	102.4	570.6	617.2	688.4	111.5
Баян-Уул	605	676	709	104.9	1304.4	1439.4	1671.9	116.2
Булган	216	241	257	106.6	433.6	506.9	578.9	114.2
Гурванзагал	182	188	194	103.2	360.3	375.0	444.3	118.5
Дашбалбар	407	418	449	107.4	826.8	949.6	1029.4	108.4
Матад	253	258	260	100.8	489.4	528.6	661.1	125.1
Сэргэлэн	221	239	261	109.2	434.1	432.6	566.6	131.0
Халхгол	323	334	334	100.0	720.9	775.4	899.7	116.0
Хөлөнбуйр	243	255	275	107.8	480.9	520.7	601.6	115.5
Цагаан-Овоо	423	469	484	103.2	876.6	964.0	1100.0	114.1
Чойбалсан	367	388	404	104.1	726.0	840.0	943.1	112.3
Чулуунхороот	261	282	284	100.7	481.7	616.6	714.7	115.9
Дүн	10252	11444	11655	101.8	23547.5	26122.6	29275.3	112.1

XI.4 НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ОРЛОГО.сумаар сая.төг

Сумын нэр	Нийгмийн даатгалын сангийн орлого			Нийгмийн даатгалын сангийн зарлага		
	2017 VIII	2018 VIII	2018 VIII	2017 VIII	2018 VIII	2018 VIII
			2017 VIII			2017 VIII
Хэрлэн	11732.7	12747.8	108.7	20596.0	19642.77	95.4
Баяндун	323.9	349.3	107.8	1053.3	1109.2	105.3
Баянтүмэн	143.7	148	103.0	637.2	716.11	112.4
Баян-Уул	372.6	401.3	107.7	1488.3	1728.2	116.1
Булган	145.7	162.7	111.7	527.7	600.1	113.7
Гурванзагал	109.4	127.9	116.9	403.9	464.19	114.9
Дашбалбар	242.2	259.9	107.3	998.3	1060.88	106.3
Матад	184.5	234.8	127.3	549.4	695.8	126.6
Сэргэлэн	160	169.3	105.8	464.0	575.99	124.1
Халхгол	416.4	436.8	104.9	814.7	931.99	114.4
Хөлөнбуйр	164.6	168	102.1	547.3	629.28	115.0
Цагаан-Овоо	230.7	257.5	111.6	999.7	1141.4	114.2
Чойбалсан	183.3	188	102.6	871.5	965.03	110.7
Чулуунхороот	168.1	182	108.3	643.0	742.46	115.5
Дүн	14577.8	15833.3	108.6	30594.3	31003.4	101.3

XI.5 ТЭТГЭМЖ ОЛГОЛТ. Сумаар

Сумын нэр	Тэтгэмж авагчдын тоо				Олгосон тэтгэмж, сая.төг		
	2016.I- VIII	2017.I- VIII	2018.I- VIII	<u>2018</u> 2017	2017.I- VIII	2018.I- VIII	<u>2018</u> 2017
Хэрлэн	1911	2082	1921	92.3	1128.1	1327.8	117.7
Баяндун	82	89	82	92.1	29.2	48.5	166.3
Баянтүмэн	44	51	48	94.1	20.0	27.7	138.4
Баян-Уул	102	117	74	63.2	55.8	56.3	100.9
Булган	38	42	32	76.2	20.8	21.2	102.2
Гурванзагал	30	54	25	46.3	28.9	19.9	68.9
Дашбалбар	40	65	53	81.5	48.7	31.5	64.7
Матад	36	31	45	145.2	20.8	34.7	166.7
Сэргэлэн	39	70	34	48.6	31.4	9.4	30.0
Халхгол	93	78	69	88.5	39.3	32.3	82.1
Хөлөнбуйр	61	94	84	89.4	26.6	27.7	104.2
Цагаан-Овоо	64	76	63	82.9	35.7	41.4	116.1
Чойбалсан	110	68	53	77.9	31.6	21.9	69.4
Чулуунхороот	41	50	38	76.0	26.4	27.8	105.4
Дүн	2691	2967	2621	88.3	1543.1	1728.1	112.0

Вэбсайт: dornod.nso.mn

Мэйл хаяг: dornod@nso.mn

dstatistic@yahoo.com